

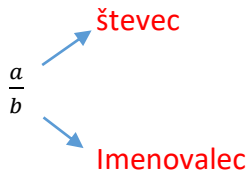
Sreda, 25. 3. 2020

Učenci pozdravljeni!

Kako vam je šlo včeraj? Ste znali rešiti večino nalog? Upam, da.

Danes začnemo z novim poglavjem Odstotki. Ti so zelo povezani z ulomki in decimalnimi števili.

Ponovimo najprej nekaj o ulomkih:

Razširi ulomke pomeni, da števec in imenovalec ulomka pomnožiš z istim številom.

Primer: razširi ulomek na imenovalec 100

$$\frac{2}{5} = \frac{2 \cdot 20}{5 \cdot 20} = \frac{40}{100} \quad \text{vmesnega koraka ne pišemo}$$

Krajšaj ulomek pomeni, da števec in imenovalec ulomka deliš z istim številom.

Primer: okrajšaj ulomke

$$\frac{30}{36} = \frac{30:6}{36:6} = \frac{5}{6} \quad \text{vmesnega koraka ne pišemo}$$

Zdaj po ustvari zapis v zvezek:

ODSTOTKI (večji naslov poglavja)

ODSTOTKI (naslov današnje ure)

Odstotek ali procent nam pove koliko delov od stotih je izbranih.

Odstotek lahko zapišemo z ulomkom in obratno.

$$p \% = \frac{p}{100}$$

p % pomeni p delov od 100

Celota je enaka stotim odstotkom.

$$1 = \frac{100}{100} = 100 \%$$

Primeri: Zapiši $\frac{3}{100}$, $\frac{95}{100}$, $\frac{105}{100}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{4}{10}$, $\frac{3}{15}$ v odstotkih

$$\frac{3}{100} = 3 \% \quad \frac{95}{100} = 95 \% \quad \frac{105}{100} = 105 \%$$

$$\frac{1}{2} = \frac{50}{100} = 50 \%$$

$$\frac{4}{10} = \frac{40}{100} = 40 \%$$

ulomek najprej razširi na imenovalec 100,
nato določiš odstotek

$$\frac{3}{15} = \frac{1}{5} = \frac{20}{100} = 20 \%$$

ulomek najprej okrajšaš, potem ga razširiš na imenovalec 100

nato določiš odstotek

Primer: Odstotke zapiši z ulomkom in ga okrajšaj.

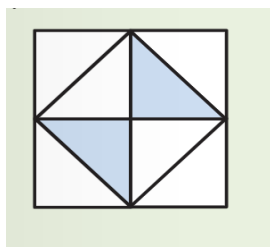
$$4 \% = \frac{4}{100} = \frac{1}{25}$$

$$120 \% = \frac{120}{100} = \frac{6}{5} = 1 \frac{1}{5}$$

$$1,2 \% = \frac{1,2 \cdot 10}{100 \cdot 10} = \frac{12}{1000} = \frac{3}{250}$$

če imamo v števcu decimalno število, potem števec in imenovalec pomnožimo z 10, da se rešimo decimalnega števila

Primer: pobarvan del lika izrazi z odstotkom

$$\frac{2}{8} = \frac{1}{4} = \frac{25}{100} = 25 \%$$

Postopek:

- Pobarvan del lika zapiši z ulomkom (v števec zapišemo število pobarvanih delov, v imenovalec število vseh delov)
- Ulomek razširi na imenovalec 100, če je potrebno najprej ulomek okrajšaj.
- Zapiši v odstotki.

Reši nalogo na spodnji povezavi

https://interaktivne-vaje.si/matematika/procent_ulomek_dec_st/procenti.html

Za vajo reši še nalogo **1 (10 poljubnih primerov)** iz učbenika na strani **176**. **Odstotke zapiši samo z ulomkom in okrajšanim ulomkom, ne pa tudi z decimalnim številom, ker boš to spoznal jutri.**

Lepo te pozdravljam

Učiteljica Tadeja Lah